

I. Czasy gramatyczne (tenses)

3. Czas present simple

(czas teraźniejszy prosty)

Użycie:

- Prawdy ogólne (prawdy naukowe, zjawiska zachodzące w przyrodzie, np. Słońce wschodzi na wschodzie.=The Sun rises in the east).
- Czynności powtarzające się (np. *Codziennie* gramy w piłkę.=We play football every day; również rozkłady jazdy, np. Pociąg odjeżdża za 15 minut/o godz. 3.45 po południu.=The train leaves in 15 minutes/at 3.45 p.m.).
- Często dla wyrażania uczuć, emocji, upodobań i opinii, np. Myślę, że on o tym wie.=I think he knows about it. Bardzo go lubię.=I like him a lot.

Budowa:

Zdania twierdzące są podobne do zdań w języku polskim, np. I like fast cars.=(Ja) lubię szybkie samochody. W zdaniach przeczących wstawiamy **don't** (do not) przed czasownikiem (I don't like fast cars). W pytaniach wstawiamy **do** przed zaimkiem lub rzeczownikiem (zazwyczaj na początku zdania: Do you like fast cars?). Wyjątek stanowi III osoba liczby pojedynczej (he/she/it); tu w zdaniach twierdzących dodajemy **s** do czasownika, w przeczeniach stosujemy **doesn't**, a w pytaniach **does** (patrz poniżej). Inna jest także budowa zdania, jeśli stosujemy czasownik *być* (ja jestem, ty jesteś, on/ona/ono jest...), patrz poniżej.

3-budowa.mp3 długość nagrania: 00:35

They buy a bike every year.=(Oni) kupują rower co roku.

They **don't** buy a bike every year.=(Oni) nie kupują roweru co roku.

Do they buy a bike every year? =Czy (oni) kupują rower co roku?

I go to France twice a year.=Jeżdżę do Francji dwa razy w roku.

I **don't** go to France twice a year.=Nie jeżdżę do Francji...

Do I go to France twice a year? =Czy jeżdżę do Francji...?

materiały pochodzą z książki Wielki przewodnik po gramatyce angielskiej, www.enet.pl

W **III osobie liczby pojedynczej** (he/she/it...) w zdaniach twierdzących dodajemy **s** lub **es** do czasownika. Pamiętajmy – **tylko w zdaniach twierdzących**.

He/she/(it) buys a bike every year. Tom likes her.

Końcówkę **es** dodajemy, gdy czasownik kończy się „sycząco”, np. kiss (całować), watch (oglądać), brush (zamiatać/szczotkować). Zauważmy, że czasowniki takie kończą się na **ch, sh** lub **ss**.

I watch TV every day, *ale* he watches TV every day.

W przeczeniach stosujemy **doesn't** (does not) przed czasownikiem.

He **doesn't** buy a bike every year.

Tom **doesn't** like her.

W pytaniach przed zaimkiem lub rzeczownikiem wstawiamy **does**.

Does he buy a bike every year?

Does Tom like her?

He/she/(it) buys a bike every year.

He/she/(it) **doesn't** (does not) buy a bike every year.

Does he/she/(it) buy a bike every year?

Pamiętajmy jednak, że czasownik **have** (mieć) zamieniamy w III osobie liczby pojedynczej na **has**. I have a car. She **has** a car. Zamiast *have/has* można również wstawić **have got / has got**.

She has a car.=She has got a car (=She's got a car).

She doesn't have a car.=She hasn't got a car.

Does she have a car? =Has she got a car?

Czasownik być (to be):

3-być.mp3 długość nagrania: 00:29

I <i>am</i>	(ja) jestem
you <i>are</i>	(ty) jesteś
he/she/it <i>is</i>	on/ona/ono(to) jest
we/you/they <i>are</i>	(my) jesteśmy/(wy) jesteście/(oni) są

Pytania: stosujemy inwersję; Are you happy?=Czy jesteś szczęśliwy? Is Tom here?=Czy Tomek jest tutaj? Is your sister tall?=Czy twoja siostra jest wysoka?

Przeczenia: You aren't (are not) happy.=Ty nie jesteś szczęśliwy. Tom isn't (is not) here.=Tomek nie ma tutaj. Your sister isn't tall.=Twoja siostra nie jest wysoka.

Tom is at home.=Tomek jest w domu.

Tom isn't at home.=Tomek nie jest w domu.

Is Tom at home?=Czy Tomek jest w domu?

They are my friends.=Oni są moimi kolegami.

They aren't my friends.=Oni nie są moimi kolegami.

Are they my friends?=Czy oni są moimi kolegami?

3-formy ściągnięte.mp3 długość nagrania: 02:14

Istnieją również tzw. **formy ściągnięte**; zamiast napisać *I am* możemy napisać *I'm*, you are=you're, he is=he's, she is=she's, it is=it's, we are=we're, you are=you're, they are=they're.

Do innych form ściągniętych, niekoniecznie występujących w czasie *simple present*, możemy zaliczyć: I have=I've, I will=I'll, I would=I'd, I had=I'd, she has=she's, there is/has=there's.

Do form przeczących zaliczamy: is not=isn't, are not=aren't, was not=wasn't, were not=weren't, will not=won't, would not=wouldn't, have not=haven't, has not=hasn't, do not=don't, does not=doesn't, did not=didn't, cannot=can't, must not=mustn't, should not=shouldn't. **Pamiętaj!** Często stosuj formy ściągnięte, chyba że używasz języka formalnego.

Uwaga: Słówka pytające <what (co), where (gdzie), when (kiedy), which (który), why (dlaczego), how (jak), how many (ile/jak wiele), how much (jak dużo)> w **każdym** czasie gramatycznym dodajemy zazwyczaj do pytania, np. Do you go to school?=Czy chodzisz do szkoły? When do you go to school?=Kiedy chodzisz do szkoły? Is he at home?=Czy on jest w domu? Why is he at home?=Dlaczego on jest w domu? Does he live in Poland?=Czy (on) mieszka w Polsce? Where does he live?=Gdzie (on) mieszka? How many cars do you have/have you got?=Ile masz samochodów?

materiały pochodzą z książki Wielki przewodnik po gramatyce angielskiej, www.enset.pl

3-okoliczniki.mp3 długość nagrania: 01:09

Charakterystyczne elementy/okoliczniki czasu:

Every day (codziennie), once a week (raz w tygodniu), twice a month (dwa razy w miesiącu), three times a year (trzy razy w roku), never (nigdy), seldom*/rarely/hardly ever (rzadko), sometimes / at times** / occasionally (czasami), usually (zazwyczaj), normally (normalnie, zazwyczaj), often/frequently (często), always/every time/each time**/all the time** (zawsze).

*obecnie rzadziej używane

**stosowane często przy wyrażaniu emocji

Przykładowe zdania:

– I like cats.= (Ja) lubię koty. My dad likes cats too.=Mój tata także lubi koty.

My mum doesn't like cats.=Moja mama nie lubi kotów.

Do you like cats?=Czy (ty) lubisz koty?

– No, I don't, but I often see a couple near my house.=Nie, nie lubię, ale często widuję kilka <kotów> obok mojego domu.

– Where is she?=Gdzie ona jest?

– She's at home.= (Ona) jest w domu.

– Why don't you like Susan?=Dlaczego nie lubisz Susan?

– Because she doesn't like me!=Ponieważ ona mnie nie lubi!

– Does your brother live in Bydgoszcz?=Czy twój brat mieszka w Bydgoszczy?

– No, he lives in Warsaw.=Nie, (on) mieszka w Warszawie.

– How many bikes does Tom have?=Ile Tomek ma rowerów?

– He's got 3 bikes.= (On) ma 3 rowery. (He's got=He has)

Dodatkowe informacje:

Czasu *present simple* używamy również:

1. W relacjach i komentarzach sportowych.

Smith passes the ball to Lane and... (Smith podaje piłkę do Lane i...).

2. Przy wprowadzaniu dramaturgii.

Suddenly the window opens. John Stalker comes in.

(Nagle otwiera się okno. John Stalker wchodzi).

Tło sytuacji jest opisywane w czasie *present continuous*.

The cat is lying on the carpet. The mouse is eating some cheese... when suddenly the window opens.

www.maturazangielskiego.net

3. W pierwszym i zerowym okresie warunkowym.
If she doesn't give it back, I'll call her parents.
(Jeśli tego nie odda, zadzwonię do jej rodziców; tutaj mamy I okres warunkowy).
Patrz: zerowy okres warunkowy (pkt 36), pierwszy okres warunkowy (pkt 33).
4. Po przyimkach *when, after, until, as soon as, before* w odniesieniu do przyszłości.
Can I see him before he leaves?
(Czy mogę się z nim zobaczyć przed tym, jak pójdzie?).
As soon as Tom comes home, he goes out.
(Ledwie Tomek przychodzi/przyjdzie do domu, to zaraz wychodzi).
Patrz również: zdanie czasowe, pkt 137.
5. Często w tytułach artykułów prasowych.
Marco Lisan escapes. (Marco Lisan ucieka/uciekł).
6. Do opisanego zaplanowanych czynności przyszłych, zazwyczaj dotyczących zaplanowanej wcześniej podróży.
We leave Warsaw at 7 a.m. and arrive in Berlin in the evening.
(Wyjeżdżamy z Warszawy o godzinie 7 rano i wieczorem przyjeżdżamy do Berlina).
7. Przy wydawaniu poleceń i instrukcji.
First, you boil some water. Then you add some salt.
(Najpierw gotujesz wodę. Potem dodajesz trochę soli).
You go straight ahead, then you turn right...
(Idziesz/Idź prosto, potem skręcasz/skręć w prawo).
8. W języku **potocznym, mówionym**, przy opisywaniu jakiejś sytuacji lub opowiadaniu kawałów.
I look for the keys for an hour. I can't find them anywhere! So I go back...
(Szukam kluczy przez godzinę. Nigdzie nie mogę ich znaleźć! Więc wracam...).
9. W konstrukcjach *here comes..., there goes... i why don't you...?*
Here comes Peter. (Oto/Właśnie idzie Piotr).
There goes our train! (Właśnie odjeżdża nasz pociąg!).
Why don't you wait for him? (Dlaczego na niego nie zaczekasz? - sugestia).
10. W oficjalnej korespondencji, np. We write to...(Piszemy w związku z/aby...)
I look forward to... (Oczekuję...). Użycie czasu *present continuous* (We are writing..., I am looking forward to...) jest tutaj również możliwe i obecnie ten czas jest często stosowany.
11. Z czasownikami dotyczącymi uczuć i odczuć - feel, hurt, ache. Mogą być one używane, bez zmiany znaczenia, zarówno w czasie *present simple*, jak i *present continuous*.
How do you feel?=How are you feeling?* (Jak się czujesz?).
My stomach aches.=My stomach is aching. (Boli mnie brzuch).
*ale How do you feel about inviting Peter? (A może zaprosimy Piotra? Co o tym sądzisz?), *nie* How are you feeling...?